

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izročiti sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 223 — Štev. 223

NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 13, 1941—ČETRTEK, 13. NOVEMBRA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

ZIMA NAGAJA NEMCEM

RUSI SO V SNEŽNEM VIHARJU POTISNILI NEMCE NAZAJ PRI TULI. — NEMCI SO V BLIŽINI FOMINSKA SAMO 40 MILJ OD MOSKVE. — RUSKI STORMOVICI RAZBILI CELO KOLONO TANKOV

Poročilo nemškega glavnega stana kratko naznanja, da na ruski fronti ni skoro nobenih prememb, samo da se boji na Krimu nadaljujejo in da so nemški letalci bombardirali pristanišče Anapo na Kavkazu, ki ga Rusi upotrebljajo za izkrcavanje svojih čet, ki prihajajo s Krima.

Nemci tudi poročajo, da so razbili ruske utrbe, ki so branile dohod do Kreca ter da so nemške in rumunske čete dosegle od nekega kraja južno od Kreca.

Večravnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva prvič omenja Tulo, kjer so po ruskih poročilih že več dni v teku najljubši boji. Poročilo pa ne trdi, da so Nemci mesto zavzeli. Glede bojev okoli Leningrada poročajo Nemci, da so Rusi že večkrat poskusili prebiti nemški obroč okoli mesta, da pa se jim še ni posrečilo.

Nemška poročila pa omenjajo skrajno slabo vreme, elastično sneg, ki posebno zadržuje Nemce v njihovem prodiranju.

Ruski glavni stan pa naznanja, da so bili Nemci od enega do drugega konca fronte, kjer divjajo hudi sneženi viharji, avstavljeni ter da so bili pri Tuli, 110 milj južno od Moskve potisnjeni nazaj za 5 milj. Bitka za Tulo se je bila tri dni, slednjič pa so se morali Nemci umakniti in so pustili na bojišču 5000 častnikov in vojakov.

Ruski poveljniki pri Tuli so poslali v boj topove, tanke in bombnike, ki so slednjič poročali Nemce v divji beg.

Poročila s fronte ne naznanjajo nikakih važnejših dogodkov, toda Rusi priznavajo, da so Nemci najbližje Moskvi pri Fominsku, okoli 40 milj jugozapadno od glavnega mesta.

Tudi v Donecemu bazenu ter okoli Rostova kažejo Rusi vedno večji odpor.

Pri svojem begu pri Tuli so Nemci pustili na bojišču poleg velikega števila mrtvih in ranjenih tudi mnogo orožja in municije, ter se niso vstavili prej, dokler niso dospeli v neko vas, 5 milj zapadno od Tule.

O tanki nekaterih nemških bataljonov so skušali vstaviti bežeče Nemce, toda navzlic temu se je naglo umikanje nadaljevalo. Konečno pa so dobili Nemci ojačenja in so se vstavili.

Pri Orelu, 200 milj južno od Moskve, so ruski stormoviki razbili 10 milj dolgo vrsto nemških tankov in ubili 200 mož kavalerijskega oddelka.

VPAD MOGOČ ŠELE LETA 1943

Winston Churchill je v poslanski zbornici večeraj rekel, da bo mogoče narodom, "ki ljubijo svobodo", do leta 1943 zgraditi dovolj ladij, s katerimi bodo mogli vpadati na evropsko celino in da sedaj Angliji tega nikakor ni mogoče storiti.

Churchill je zbornici povedal, da Anglija izdatno pomaga Rusiji in da je Anglija imela proti nemškim podmornicam na Atlantiku velike uspehe. Rekel je tudi, da mu je Rudolf Hess povedal, da je hotel Hitler prisiliti Anglijo na koleno mnogo bolj z izstradanjem kot pa vpadom. In ker se mu to ni posrečilo bo zopet skušal vpadati v Anglijo, kakor hitro bi mogel obračunati z Rusijo.

Konec stavke v Nevadi

Po teden dni trajajoči stavki se je vrnilo v Rio Tinto bakreni rudnik pri Mountain City tristo delavcev, članov CIO organizacije. To je bil v Nevadi prvi štrajk pri kakšni za narodno obrambo potrebni industriji.

Unija je podpisala s družbo pogodbo, veljavno do 30. junija prihodnjega leta. Delavcem je bil zvišana plača za nekaj odstotkov.

V skrajni sili bo armada prevzela premogovnike

Vlada ne bo pod nobenim pogojem dovolila zastoja v proizvodnji premoga. — Murray in Kennedy sta v znamenje protesta izstopila iz obrambnega posredovalnega odbora. — Lewis še ni komentiral.

Narodni obrambni posredovalni odbor, čigar naloga je, uravnati spore v vojni industriji, je imel dvanaest članov: dva zastopnika CIO, dva zastopnika Ameriške delavske federacije, osem jih pa zastopa kapital, vlado in javnost.

Pred tremi dnevi je odbor z večino desetih glasov razsodil, da United Mine Workers organizacija nima pravice zahtevati unijskega šopa v "captivity" majnah, to je majnah, ki so last jeklarskih družb. Proti tej odločitvi sta bila le zastopnika CIO, Philip Murray in Thomas Kennedy, do čim sta zastopnika Delavske federacije glasovala zanj.

V znamenje protesta sta Kennedy in Murray izstopila iz odbora.

Ko to pišemo, nam še ni znano, kaj bo storil John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, ki je prejšnji mesec samozaraditega poklica na štrajk 53 tisoč premogarjev, da uveljavi unijski šop v "captivity" majnah. Za sličaj, da bi ponovil svojo grožnjo, se je izprecej zanesljivega vira zvedelo, da bo ameriška armada prevzela kontrolo nad premogovniki. Vojaštvo v Pittsburghu in okolici je baje že pripravljeno nato.

Murray in Kennedy sta temeljila svoj izstop v posebnem pismu, ki sta ga poslala predsedniku Rooseveltu.

Delavska voditeljica pravita, da je ovržen unijski šop, ki bi preprečil normalni razvoj industrije in delavstvu sovratni odjetniki. Njih cilj je "stop" v vojni industriji. Zaradi te odločitve je delavstvo izgubilo zaupanje v nepristransko obrambnega posredovalnega odbora.

John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, zanjkrat se molči. Ko je bil na pogovne predsednikove pozive naročil premogarjem, naj se vrnejo na delo, ter je bila spor na začevu poverjena obramb-

ni posredovalnemu odboru, je izjavil, da mora do 15. novembra pasti odločitev. Odločitev je padla, toda Lewis nikakor ni zadovoljen z njo.

William H. Davies, predsednik posredovalnega odbora, je napram časnikarjem zagovarjal odločitev. Izrazil je upanje, da bo unija dovolj pametna in se bo zadovoljila z njo.

SKRITI TANKI VARUJEJO MOSKVO

Nemška poročila s fronte naznanjajo, da so v obrambni črti Moskve Rusi zgradili dolgo vrsto podzemskih garaž za tanke. Ta obrambna črta je dolga 180 milj in teče od Kalinina na severu pa do Kaluge, jugozapadno od Moskve.

Ako Nemci prebijajo kako obrambno črto, tedaj se nenaodoma prikažejo ruski tanki iz svojih podzemskih garaž in prisilijo Nemce k umiku. Poleg tega pa so ruski tanki tudi skriti v velikih zgodovinih.

Na tej obrambni črti so Rusi zbrali veliko število tankov, ki naglo prihajajo iz svojih skritišč, oddaljenih nekaj streljivo, nato pa zopet izginejo v svoje podzemne prostore.

Nemci tudi pravijo, da je pokrajina pred Moskvijo "eno samo podminirano polje." Vse ceste so skrbno zavarovane z minami. Vse delniške blata se morajo Nemci v svojem prodiranju držati cest, pod katerimi pa vedno eksplodirajo mine. Za minskiimi polji pa so razpostavljeni metalci ognja, ki so zakopani v zemljo in samo njihove cevi molijo iz zemlje, vsled česar jih Nemci tudi ne morejo pri svojih napadih tako lahko najti.

Črnogorski knez aretiran

Jugoslovanski krogi poročajo iz Londona, da je bil poslan v nemško koncentracijsko taborišče črnogorski 25 let stari knez Mihael Petrović, ker ni hotel sprejeti ponudene črnogorske kraljeve krone. Knez Mihael je študiral v Franciji, ko je prišlo do njega preko Berlina italijanska ponudba, da zasede črnogorski kraljevi prestol. Ko pa je ponudbo odklonil, je bil aretiran. Obljubljen mu je bilo, da bo izpuščen na svobodo, ako opusti svojo trmoglavost.

Predsednik republike Čile odstopil

Pedro Aguirre Cerda, ki je bil pred tremi leti vočitelj ljudske fronte izvoljen za predsednika republike Čile, je odstopil ter poveril vladno vodstvo podpredsedniku Geronimu Mendezu. Mendez je voditelj radikalne stranke.

Cerda je izjavil, da je odstopil iz zdravstvenih razlogov.

Suspendirana obsodba

24letni Henry Kizienkowski je pred štirimi leti v napadlu blaznosti namrtil svojo ljubico. Meseca oktobra je bil aretiran v Detroitu, nakar so ga prepeljali v Buffalo, N. Y.

V torek ga je v buffalskem okrajnem sodišču obsodil sodnik na ječo od 10 do 20 let, takoj nato pa obsodbo suspendiral. To se pravi, da bo prost, če od časa do časa se bo mogel javiti sodišču in sporočiti, čim se bavi in kako živi.

V Detroitu se je namreč pred mesecem poročil z mladim dekletom, ki ni niti slutila zaradi kakšnega zločina ga zasledujejo. Ko je zvedela, je bila silno žalostna, toda svojega mladelega moža ni hotela pustiti. Spremila ga je v sodišče in ga nenehoma tolažila.

Ta prizor je napravil na sodnika tako mogočen vtis, da je obsodbo suspendiral.

15 letna žrtev ljubosumnosti

Iz Bostona poročajo, da v sredo zjutraj ni bilo v šolo 15 letne Stelle Krupinski, poznaje so našli njeno truplo v stanovanju 21letnega plumberskega pomočnika Georgea Blogita.

Blogita so aretirali in ga osem ur zasliševali. Slednjič je priznal, da jo je v jezi ustrelil. Zvečer sta bila na plesu, in Stella je večkrat plesala z nekim njegovim nasprotnikom.

Po plesu jo je povabil v svoje stanovanje in ji začel očistiti, da ga nima več rada. Ona ni hotela z njim resno razpravljati, zato je potegnil revolver in ji pognal kroglo v glavo.

Stavke in uravnave

Varilci prete z novo stavko. — Delavci pri Goodyear Rubber Company zahtevajo višje plače. — Konec stavke na univerzi. — Triodstotno podraženje živil.

Iz Los Angeles, Cal., poročajo, da so neodvisni varilci (welders) zapretili z novo stavko v haljedelnih ob zapadni obali. Ameriški delavski federaciji in CIO očitajo, da sta jih pod napetimi pretežami spravili nazaj na delo.

Karl V. Morris, predsednik njihove neodvisne unije pravi, da se je pri ponovnem glasovanju 8500 varilcev izrazilo za štrajk. Zastavkali bodo tudi njihovi tovariši v Long Beach in v Seattle, Wash.

Prejšnji teden so zaštrajkali v namen, da izsilijo od Ameriške delavske federacije za svojo unijo čarter.

V tovarni Goodyear Rubber Company v Middletownu, Conn. je zastavkalo tisoč delavcev za boljše plače in ugodnejše delavske pogoje.

Uprava jim je ponudila petodstotno zvišanje plače, kar so pa stavarji odločno zavrnil.

Na Yale univerzi v New Haven, Conn., je zastavkalo 450

Senatorji ne zaupajo Hitlerju

V Berlinu se baje ne brigajo, kakšno mnenje imajo Amerikanci o Hitlerjevem govoru. —

Anglija ne ravna pravilno z diplomati.

Prejšnjo soboto je Adolf Hitler v Mánakovem izjavil, da nemške ladje ne bodo prve streljale na ameriške, toda do skrajnosti se bodo branile, če bodo napadene. Dostavil je tudi, da bo vsak nemški mornariški častnik, ki se ne bo hotel braniti, postavljen pred vojno sodišče.

Hitlerjev govor ni dobil v Zdrženih državah posebne odmeva. Oglasilo se je le nekaj senatorjev, ki so rekli, da Hitlerju ni verjeti.

Demokratski senator iz Kentucky je naprimer izjavil: — Upam, da se naša vlada ne bo ozirala na nobena Hitlerjeva zagotovila. Hitler nas hoče zabati v trdno spanje, da bi nas mogoč speče napasti.

Demokratski senator Steward iz Tennessee je dejal: — Hitlerjev govor si tako tolažim, da bo on prvi streljal Hitler ni še nikdar držal bese-

le in ni izpolnil še nobene obljube.

Berlinski radio je sporočil, da se v Berlinu prav nič ne brigajo, kakšnega mnenja je Amerika glede zadnjega Hitlerjevega govora. V Evropi je baje napravil Hitlerjev govor dober vtis.

Gospod Roosevelt se gotovo bolešno zavda dejstva, — piše neki berlinski večernik, — da se nemška vlada še vedno drži svojega starega načela: — Ne izzivati! Mi ne bomo nikogar izzivali, toda gorje tistemu, ki nas bo izzival.

Edwin Eitel, zadnji nemški poslanik v Iranu, je rekel časnikarjem, da je glede ravnanja s priznanimi diplomati prekršila Anglija vse tozadevne določbe mednarodnega prava.

PROCES PROTI VIERECKU

Zvezni sodnik Morris v Washingtonu je odredil, da se bo začel proces proti Georgeu Sylvestru Vierecku dne 12. januarja.

Viereck je pisatelj, pesnik in žurnalist. Piše nemško in angleško. Tekom prve svetovne vojne se je zelo naduševal za Nemčijo. Rečeno je bilo, da je bil osebni prijatelj zadnjega nemškega kjerzera. Pred dobrim mesecem je bil aretiran, ker ni, ko se je registriral kot agent nemške vlade, navedel natančnih podatkov. Star je 56 let in naturaliziran ameriški državljani.

Njegov sin študira na Harvard univerzi ter je znan kot odločen nasprotnik nacijev. Nedavno je izdal knjigo, v ka-

teri je žigosal Hitlerjev režim.

Po mnenju nekaterih je zaslužil Viercek z nemško propagando na leto več kot petdeset tisoč dolarjev.

Sabotaža pri Fordu

Richard T. Leonard, uradnik CIO unije avtnih delavcev, je izjavil, da ima njegova unija dokaze, da so se Fordovi River Rouge tovarni, ki izvršujejo skoro izključno in naročila za armado in mornarico, pojavili slučajno sabotaže.

Unija je predlagala Fordovi družbi, naj uvedeta skupno preiskavo, češ, da je treba krivce izslediti, predno povzročijo kakšno večjo škodo.

Grofica vodi municijsko tovarno v Angliji

Tekom svetovne vojne je angleška grofica Wharnclyffe izdelovala v neki angleški tovarni naboj za kjerzerev poraz. Danes ima svojo lastno tovarno, ki obratuje štirindvajset ur dnevno šest dni na teden. Njena družabnica je žena nekakega vpokejenega policista. Tovarna izdeluje bombe za poraz Adolfa Hitlerja.

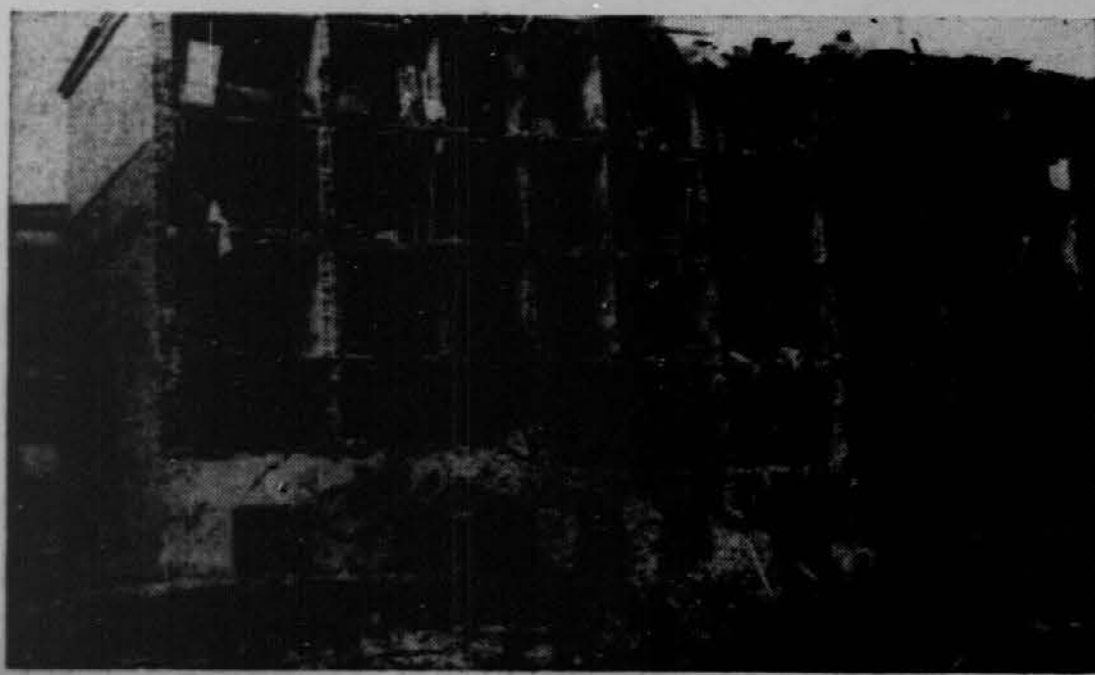
Oljevod med Portland in Montrealom

Iz Bethela v državi Maine poročajo, da je dovršen 236 milj dolg oljevod med Portlandom in Montrealom. Oficialno bi imel biti odprt te dni, ko so pa za poskušno odprlo, so opazili, da na nekaterih krajih pušča, vsled česar je bilo izgrbljenih več tisoč sodov olja. Nedotatke upajo kmalu popraviti.

Poročnik ukradel \$385

Major Woldike, informacijski častnik v Fort Dix, N. J., je sporočil, da je vojno sodišče 44. divizije proglasilo 25letnega poročnika Williama C. Modyja krivega tatvine. Vojaku Theodoru J. Mazuru, ki je bil 22. avgusta ustreljen na begu iz vojaške ječe, je ukradel 375 dolarjev. Obsojen je bil na leto dni prisilnega dela. Po prestani kazni bo odpuščen iz vojaške službe.

VOJNA NA VZHODNI FRONTI

Moderno poslopje v Moskvi, ki ga je porušila nemška bomba.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lapsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6.—. Advertisement on Agreement.

Za to leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na štiri leta \$18.—. Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Za inozemstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

KONVENCIJA CIO

Prihodnji teden se začne v Detroitu konvencija Kongresa za industrijsko organizacijo, (CIO).

Že vnaprej se ve, da med delegati ne bo sloge, težko je pa ugibati, katera stranka bo zmagala.

Na eni strani bodo Philip Murray, predsednik CIO, Thomas Kennedy, tajnik in blaginjak United Mine Workers, ter Sidney Hillman, ravnatelj urada produkcijske uprave, ki je istočasno tudi predsednik Amalgamated Clothing Workers of America.

Na drugi strani bo John L. Lewis, predsednik United Mine Workers, s svojimi pristaši.

Do konvencije bo Lewis dobro vedel, pri čem je, dočim je zdaj v precejšnji zagati.

Obrambni posredovalni urad je zavrnil njegovo zahtevo, naj bo v vseh "captive" majnah uveden unijski šop.

Ali bo skušal s pomočjo štrajka izsiliti svoje zahteve? Ali bo še ostreje nastopil proti predsedniku in njegovi administraciji, češ, da ovirata strokovno unijsko gibanje?

Murray in Kennedyju ne bo mogel Lewis na konvenciji dosti očitati, ker sta v znamenje protesta izstopila iz obrambnega posredovalnega odbora in s tem nehote napeljala vodo na Lewisov mlin. Tem hujše bo pa nasprotje med Lewisom in Hillmanom, kajti slednji bo poskušal, razen mogočnega organizacije, ki jo že ima za seboj, pridobiti na svojo stran ter proti Lewisu še United Automobile Workers.

Svoječasno so bili United Mine Workers brez izjeme za Lewisa, odkar je pa začel nasprotovati Rooseveltu, je med članstvom lastne unije izgubil dosti pristašev.

Konvencija CIO obeta biti precej burna. Na nji bo razjasnjeno marsikaj, kar je zaenkrat še zavito v neoprodano temo.

STALIN IN RUSIJA

Moti se, kdor misli, da je vsak Francoz vzor kavalirstva, ter da je vsak Anglež rojen politik in diplomat.

Kakor ljudje drugih narodov, imajo tudi Angleži svoje vrline in napake. Svojo politiko so že večkrat tako zavozili, da je bila posnem vsemu svetu.

Treba se je le spomniti časa, ko so angleški diplomatje s Chamberlainom na čelu ugodili ali že vsaj skušali ugoditi vsaki Hitlerjevi želji ter niso vedeli kako bi mu ustregli, če tudi je bilo splošno znano, kaj smejo od Hitlerja pričakovati.

V Angliji velja sedaj za najboljšega političnega izvedenca časnikar J. L. Garvin, ki piše za londonski "Observer".

Do monakovskega pakta bi bil šel Garvin čez drin in tren za Chamberlaina, in šele monakovski pakt mu je odprl oči. Zdaj se je pa začel navduševati za Stalina in mu ne more napeti dovolj slavošpevov.

V zvezi s tem je izredno značilna pripomba newyorškega "Timesa":

— Nikakor ne smemo pozabiti, da je Hitlerjev napad na Rusijo napravil rusko borbo tudi za našo borbo, dočim cilji Stalinove Rusije nikakor niso naši cilji. Stalinov napad na Finsko je bil istotako neizvnan in brezsrčen kot katerikoli Hitlerjev napad.

Tega se res ne sme pozabiti. Junaska borba ruskih vojakov, delavcev in kmetov je vsega občudovanja vredna, navzle temu pa ne moremo zaslediti nobene posebne razlike med Hitlerjem in Stalinom. Brez vzroka nista tako dolgo poudarjala medsebojnega prijateljstva.

Družba hotelirjev toži hotel

V San Francisco je Hotel employees Association, h kateri spada enajst hotelov, čijih uslužbenci so zaštrajkali, vložila proti Sir Francis Drake Hotelu tožbo za 200 tisoč dolarjev odškodnine, ker je hotel prekršil dogovor in sklenil pogodbo z unije Ameriške delavske federacije.

V tožbi je rečeno, da se je C. N. Hilton, predsednik Drake hotela tajno pogajal z unijo ter ni držal obljube, ki jo je dal zvezi hotelirjev.

Hilton je odgovoril, da zveza hotelirjev zato noče skleniti pogodbe, ker mihi ne zampa. Pogodba, ki jo ima njegov hotel z unijo, določa splošno zvišanje plač za dvanajst odstotkov, kar je po Hiltonovem

mnemju povsem primerno. Stavka hotelskih uslužbencev se je začela 30. avgusta. Unija zahteva, naj bo uslužbenkam zvišana tedenska plača za \$3.50, klerkom v prvovrstnih hotelih pa za \$5.65.

Poljski ministrski predsednik na Malti

General Vladislav Sikorski, poljski ministrski predsednik in vrhovni poveljnik poljske armade v inozemstvu, je obiskal v soboto angleški otok Malto v Sredozemskem morju ter odlikoval nekatere tam nahajajoče se poljske mornarje. Ob tej priliki je rekel, da je Anglija izvojevala bitko v Sredozemlju. Sikorski namena v kratkem odpotovati v Rusijo.

Iz slovenskih naselbin

ŽALOSTNE VESTI IZ PENNSYLVANJE

Pred kratkim sem poročal v "Glasu Naroda" da smo izgnali iz naše srede rojakinje in članice društva št. 33. ABZ na Center Pa., Mrs. Agnes Yerek.

Danes imam pa poročati še bolj tragično in žalostno vest. Dne 3. nov. ob 10. uri zvečer je šel na delo kot po navadi na nočni shift v New Field mine Frank Peternel z upanjem, da si bo zaslužil nekaj dolarjev za vsak danji obstanek zase in svojo družino. Kinta usoda je pa hotela, da se je ob 2. uri čez polnoč zrušila nanj in ponočnega bossa, ko sta se nahajala v zelo nevarnem prostoru, velika množina kamena, tako da sta bila obadva na mestu mrtva. Frankoveni pomagaču in še nekemu drugemu delavcu, ki je bil slučajno navzoč, se je posrečilo z begom še ob pravem času, tako da sta obadva rešila življenje, drugače bi bile kar štiri žrtve pod skalovjem.

Frank Peternel je bil star 52 let. Rojen je bil v Stari Oselci nad Škofjo Loko. V Ameriki je bival okoli 31 let in ves čas na Center in je bil tudi ves čas član društva št. 33. ABZ. Bil je tudi dolgoletni naročnik "Glasa Naroda". Škoda takega naročnika. V Ameriki zapušča zalujočo soprogo in 4 hčere. Starejša hči Mary je omožena, ostale tri so pa še mladoletne. Zapušča pa tudi precej drugih sorodnikov tu v Ameriki.

Pogreb se je vršil v soboto dne 8. novembra na narodno pokopališče na New Texas, Pa. Ostali družini naše globoko sožalje; ranjenemu Franku pa naj bo lahka ameriška zemlja!

Frank Shiffrar,
Turtle Creek, Pa.

MISLI O VOJNI

Prosim, da bi zopet priobčili nekaj mojih misli o vojni v naslednjem prihodnjem listu "Glasa Naroda". Hvala Bogu, da se zopet enkrat volitve za nami, da bo vendar še kaj drugega prišlo v časopise, kakor samo volitve. Jaz sploh nisem ne za demokrate in ne za republikance, ker je v obeh strankah dosti korupcije, volim pa moze, če mislim, da so dobri. Sem pa politiko popolnoma opustila, ker kar zapišeš, se gotovo nekemu zameriš, da se te potem prav po rokovanjsko loti v časopisu, ki najraje osebnosti priobče. So pa tudi ljudje, ki jim tako branje najbolj prija bolj, kakor najboljše pečenke jim gre v slast.

Nadalje bi se želela nekoliko izraziti o sedanjih vojni. Vsak bi moral čitati izvanredni dopis izpod peresa Mr. Bombaeka, kako imenitno je opisal Anglijo — in taki deželi Amerika pošilja brezplačno milijarde denarja, polovico pa še v orožje. Nekaj čudnega je res, da je naša vlada tako radodarna. Že v zadnji svetovni vojni je dobila vsaka država denar, največ pa Anglija. Ko je bil pa čas vrniti, se pa niti za pro-

cente niso zmenili, da bi jih plačali in tako bodo sedaj. Pregovor pravi: Kdor prosi, zlasta usta nosi, kadar pa vrača, hrbit obrača. Anglija je sama dosti bogata, da lahko vojno vzdržuje, pa zakaj bi morala ameriško delavstvo delati za tiste angleške Jude in jih vzdrževati, to meni nikakor ne gre v glavo, ne da bi se delavstva vprašalo, če hočejo. V zaključni svetovni vojni ni bilo nobenega Hitlerja, pa se je ravno tako delalo, kakor sedaj, pa se kar zahteva milijarde in zopet milijarde. Kako ogromna je ena sama milijarda, je nekoč neki govornik orisal, ko je rekel, da je mesto Chicago z vso vsebino in vsemi nebotičniki vredno samo nekaj nad tri milijarde. Cleveland pa samo nekaj nad eno in pol milijardo. To se vidi, koliko je Anglija dolžna še od zadnje vojne — v vsoti šest milijard.

Kakor smo čitali, bodo vzeli delavcem 15 proc. od njihovega zaslužka, oziroma njih žuljev. Če to ni krivica, potem ni nobene. V Anglijo zastoj pošiljat milijarde, tukaj pa delavce cdirati. Tukaj pri nas v Euclid delajo tako ogromne

SLOVENC!

NAJBOLJ POPOLENA ZALOGA
SLOVENSKE PONOGRAFIJE
PLOŠČ DOBITE PRI
JOHN MARSICH, Inc.
463 WEST 42nd STREET
NEW YORK, N. Y.

tovarne, da komaj od enega konca do drugega vidiš. Cele planjave bodo same tovarne in s kako fineso je to delano od zunaj, ali mislijo, da bo vojna trajala sto let, ali kaj?? Jaz mislim, ako bi se mislilo delati samo za par let, bi se lahko delalo površno iz lesa, pa ne iz najbolj fine opeke, samo da več stane. Pred časom, ako je kdo hotel delati milijone, si je moral sam sezidati tovarno, sedaj je pa vse na vladne stroške. In koliko hiš se dela tudi iz opeke. Sem le radovedna, kdo bo potem stanoval v njih, ko bo konec tega dela za pobijanje ljudi.

Še ni dolgo tega, ko sem slišala par lahkoživeev, ko so se izražali, da je sam Bog dal Hitlerja, da se dobro dela in da se ga lahko brez skrbi privoščijo vsaki dan, dostikrat pa se pošteno natreska. Kako značilne besede je rekel senator Wheeler, ko je rekel, da vojna dela samo revščino, trpljenje in obup, dežela pa na rob propada, pa on gotovo ni dobil nobene medalje od Hitlerja. Jaz imam tak srd na Hitlerja, da bi ga zadavila če bi ga mogla. Sem pa nesporna za to vneševanje v evropske vojne.

Še nekaj: že sedaj se čita, kaj bo dal Stric Sam ameriškim vojakom za kosilo, za zajtrk in večerjo za Zahvalni dan. To bo cela žitnina saj Amerikanci so navajeni dnevno pri jedilih naj si bo že jutraj, opoldne ali zvečer, kakih 10 do 15 krožnikov vsakovrstnih jedil.

Pri nas Slovencih pa samo par jedil zadostuje, in smo bolj zdravi kot pa Amerikanci. Kako se dela pri armadah z jedili, oziroma z živčevjem za vojake, bom opisala samo en slučaj, kar je povedal sin moje prijateljice iz Pittsburgha, Pa. Rekel je, da so dobili celo karo puranov že zaklanih, potem pa na mesto da bi jih bili izčistili, so jih pa kar v vodo pometali; drugi dan bi jih bili morali že napraviti za kosilo, so pa že imeli tak duh, da so morali vse strim vreči. Tako se dela in to je samo en slučaj. Zapisala sem samo svoje mnenje in nič drugega. Mislim, da se do sedaj še zmerom lahko prosto izločijo izrazi. H koncu pa pozdravim vse naročnike "Glasa Naroda".

Cleveland, O.

Mary Modrian.

TRGANJE IN BOLECINE V MISICAH?

Hitro pomoč dobiti s Pain-Expeller-jem, čudovitim mazilom, ki ga rabijo tisoči. Nad 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dovednosti. Zadržite pravi Pain-Expeller s Sidrom za štatičji.

PAIN-EXPELLER

Peter Zgaga

O, ŠE DOSTI JIH JE...

II.

To je eden izmed tistih slučajev, o katerih časopisje prav dosti ne razpravlja. Ugledni in splošno spoštovani ljudje se ne postavljajo radi v javnosti, če jih kdo prav posebno očitani.

K slavnemu newyorškemu zdravniku, specialistu za živčne bolezni, je prišla nekega dne elegantna črna oblečena ženska in mu začela pripovedovati svojo žalostno zgodbo:

— Poročila sem se izredno mlada. Komaj šestnajst let mi je bilo. Glede moje poroke so imeli moji starši večjo besedo nego jaz. Poročila sem se torej z očetovim prijateljem, ki je najmanj dvajset let starejši od mene. Do zadnjega časa se nisem še nikdar pokesala, ker sem ga vzela. Če lahko reče kakšna žena o svojem možu, da jo nosi na rokah, lahko rečem jaz. Vsako najmanjšo željo mi je izpolnil, zame mu ni bila nobena stvar predraga. Zadnje čase pa opažam na njem čudno spre-

membo. Sreči pogovora se kar izmenada zagleda, oči se mu zablesce in začne govoriti, da ga preganjajo, da so mu ukradli veliko dragocenost, ki jo je meni namenil. Nato začne besneti. Najeti sem morala močnega soferja in lakaja, da ga ob takih prilikah zvežeta. Potem zaspi in je spet dober.

— Koliko časa je že tak, gospa? — jo vpraša zdravnik.

— Dve ali tri leta. Toda napadi postajajo čedalje hujši, in zato sem prišla k vam.

— Pripeljte ga enkrat k meni, — ji svetuje zdravnik. — Kot k prijatelju, ne kot k zdravniku. Recite mu, da sva se v kakšni družbi seznanila ali kaj takega. Zenske so iznajdljive. Boste že sami ukrenili, da bo prav.

— Mogoče danes popoldne? Mene res skrbi.

— Dobro, jaz bom doma. Takole med drugo in četrto uro.

Dama se mu zahvali, najame na cesti taksi in veli soferju, naj jo pelje v majhno, toda dobro znano draguljarno, v kateri sta bila samo sivolasi gosposar in njegov tajnik.

Videti je bilo, da sta gospa in draguljar že dobra znanca. In res sta bila. Zadnje leto je kupila pri njem večkrat kakšno dragocenost za petdeset ali sto dolarjev. In vse pošteno plačala, seveda.

— No, danes sem pa vseeno pripravila moža, da mi je obljubil kupiti tisti nakit. Samo cena se mu zdi nekoliko previsoka. Pa bo že dal. Kaj je njemu trideset tisočakov? Ob dveh popoldne ima čas. Najraje vidim, da me sami spremito k njemu.

Draguljar je bil seveda zadovoljen. Točno ob dveh se je vrnila. Draguljar vzame nakit ter sede z njo v avtomobil.

V zdravnikovi predstvi ni bilo nikogar. — O, ali sta tukaj? — se je oglasil zdravnik pri vratih. Me zelo veseli. Kar vstopita, prosim.

Dama zašepeta draguljarju: — Precej dobre volje je videti. — Dajte mi nakit. Rada bi mu ga prej pokazala. Radovedna sem, kaj bo rekel, ko bo opazil zapestnico na moji roki.

Zdravniku v ordnacijski sobi pa pravi: — Kar sama se pogovorita. Upam, da boste imeli uspeh, gospod doktor.

Po teh besedah stopi skozi stranska vrata na hodnik.

Zdravnik odkaže draguljarju udoben naslonjač in ga ostro opazuje. Draguljar se mu zahvaljuje za sprejem, češ da mu je nadama o njem že toliko dobrega povedala. In tako teče pogovor kakšnih pet minut.

Naenkrat se draguljarju zablika oči. — Kaj pa nakit? Ali vam ugaja zapestnica, gospod doktor?

— Sva že skupaj, tiček, — si misli zdravnik. — Seveda mi ugaja, — pravi glasno. — Krasna zapestnica!

— Kje je pa nadama?

— O, ni daleč, — ga tolaži zdravnik, — in začne narahlo. — Vidite gospod, te misli si morate kar l'epo iz glave izbiti. V tem slučaju ne gre za nobeno zapestnico, ampak vi ste bolni. Zelo bolni. Povejte mi kot prijatelju, kako dolgo že fantazirate o zapestnici?

Draguljar plane kvsihu in začne robatiiti. Zdravnik pozvoni. Vstopi močan služabnik in mu natakne prišitni jopič.

Premetena sleparka? No, kdo jo je bila že...

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo 2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani. Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kakšna jed posebej v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveždati in izpopolniti.

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Dopisov brez podpisa in oznake ne prištevamo. Dopis na četrtično številko naj bo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Dopis so nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako- rekoč med seboj pogovarjajo.

Vesti iz slovenskih naselbin

O RAZSTAVI IN DRUGO

Razstava, katero je priredila v Grand Central palaci v New Yorku, ženska organizacija, Women's National Institute, je bila izredno zanimiva, tembolj, ker so na tej razstavi bile reprezentirane dežele zavojevalne po osi. Vsaka od teh dežel je bila predstavljen na po svoji glavni predstavnici ženski, in tako smo videli v jugoslovanskem oddelku sliko kraljice Marije, v kitajskem Madame Chiang Kai-shek, v poljskem vdovo velikega Paderewskega, v ruskem slavno le-talko Valentino Grizudubovo, itd. Nekatere od teh patron ali predstavnic so osebo pose-tile razstavo, ker se slučajno nahajajo v Ameriki.

V palači so bila razstavljena ročna in utiska dela ameriških in drugih žensk. Pri narodnih oddelkih pa je seveda prišla v poštev tudi splošna narodna stvar, kot razni narodni izdelki in drugo, kar je prikazovalo kulturo, običaje, ter umetnost ročnih del pri posameznih narodih ali narodnih skupinah. Razstava je trajala en teden in vsak dan je bil narodni dan ene ali več skupin, ki so bile vdeležene pri razstavi. Vsak večer je bil podan narodni program ene ali druge dežele. V vseh oddelkih so bile ženske v narodnih nošah, tako, da je undila razstava pestro, kakršne ni najti zlepa zbrane skupaj v enem samem prostoru.

Jugoslovanska sekcija je bila pod pokroviteljstvom American Friends of Yugoslavia in sodelovale smo ženske od vseh treh narodnosti. Umetnik Bogdanović je z drugimi jugoslovanskimi umetniki vred uredil

jugoslovanski oddelak, moto katerega je bil označen v velikem napisu, ki se je glasil: Jugoslavija bo spet živel! Slikala s tem mnogo ljudi, ki so rekli, ko so brali napis: "Naj le res spet živi vaša junaška dežela!"

Slovenci smo bili bolj revno zastopani, čeprav je res, da so bile tam naše krasne čipke in druga dela naših slovenskih žensk. Ko sem prvič posetila razstavo v četrtek 30. oktobra, sem se zavzela, ko nisem videla kar nič našega, šele po natančnejšem ogledovanju sem dobila lepe vzorce naših čipk.

Pojasneno mi je bilo, da so bile nekatere stvari, ki so bile po Slovenceh poslane na razstavo, smatrane kot ne tipično narodne in zato niso bile uvrščene v splošno razstavo naših jugoslovanskih stvari. Oddelak je delal vtis Jugoslavije brez Slovencev. Vsaj name je napravil tak vtis. Sklenila sem torej, da vsaj ob zadnji uri, takorekoč, to stvar malo popravim. Bogdanović in drugi umetniki bi se z mano najbrž ne strinjali. Ali v petek je bil slovenski dan v našem jugoslov. oddelku in hotela sem vsaj malo prikazati posetnikom tudi Slovence. Doma sem v naglici zbrala nekaj Camkarjevih knjig — Album slovenskih književnikov. — Sto let slovenske lirike. — Hinko Smrčkarjeva Črnovojnika — Letak Slov. republičanskega združenja izza zadnje svetovne vojne, (ki kaže moško in žensko slovensko narodno nošo) sliko slovenske gorske vase in še par drugih reči. V kotu pod klopjo in deloma na klopi sem našla Za-

krajškovne slike narodnih seg in navad, kot tepeškarje itd., ter par slik od "Glasa Naroda." Pri naši ameriški sosedu na razstavi sem si sposodila klavirno in par žebčev in ni bilo dolgo, ko je bilo videti na steni stebra tudi naše slike.

Po možnosti sem razstavila tudi dela naših žensk in pa je po pečo, katere je poslala na razstavo Mrs. Zakrajšek. Če komu ni bilo prav, da stvari niso bile prominentneje razstavljene, naj, prosim upošteva tole moje pojasnilo. Jaz sem to storila na svojo roko in nisem imela z načrtom nič opraviti drugega, kot da sem obljubila sodelovati na slovenski dan ter podati recept za našo potico in isto tudi speči na razstavi. Če se bo še kdaj prirejalo kaj sličnega, bo potrebna boljša kooperacija in širše razumevanje.

V kuhinji General Electric Co. so bile podane in prikazane nekatere popularne ali tipične jugoslovanske jedi. Srbkinja Danica Nikčević je pripravila takojmenovano sarmo, v zeljate liste zavito zmelto meso, pripravljeno na posebno okusen način, ki je v navadi v Črni gori in Srbiji. Hrvatice Mrs. Štruklec pa je spretno vmesila in raztegnila vlečeno testo, iz katerega je napravila bosanski štrudel iz mesa in enega iz sira. Podpisana je podala potico, da je bilo tudi nekaj slovenskega. In medtem ko sta ostali dve pripravljali jedila na odru, prirejenem za kuhinjo, sem jaz pobirala prostovoljne prispevke za naše tri recepte ali navodila za jedi, se je končno pokazalo za dobro, kajti nabrala sem okrog osem dolarjev in za potico smo dobili čez tri dolarje. Kupila pa jo je na "dražbi" Solvenka Mrs. Lenarčič. In ker mi ni bilo treba delati na odru, sem imela priliko poslušalec marsikaj pojasniti ter odgovorjati na njih vprašanja o razlikah med trebi narodi, itd. Tudi to je včasih koristno, saj nas posebno Slovence Američani bolj malo poznajo. Žal, da je uprava razstave, ki je poskrbela za razmnoženje receptov, napravila več pomot in v receptu potice celo izpustila celo vrsto, kar kvart recept. Ker sem poslala omenjeno navodilo noter tiptano, je pomota v tem slučaju neopustljiva. Površnost pač.

Naj omenim še dejstvo, da je bilo zanimanje za Jugoslavijo na razstavi izredno veliko. Inteligentni ljudje kot umetniki, umetnice ter profesionalci vseh vrst so se živo zanimali za to deželo. Ki je ne more Hitler zlomiti, dasi jo je premagal v vojni. Posebnega občudovanja so bile deležne naše slovenske narodne noše, s svojimi posebnimi avbami. Neka umetnica me je vprašala, če ji morem raztolmačiti, kaj je simbol vzmešene avbe — ali pa morda prihajamo iz vročih krajev, kjer je visoka avba varovala glavo pred solncem. Jaz sem ji pokazala knjigo, slike iz naših krajev, katero je je poslal na razstavo list "Glas Naroda" in menila, da je vse mogoče, da je poetična avba simbol poetično lepe dežele, posebno še, ker je naša mala domovina takorekoč dežela poetov. "Pri nas vse poje," sem ji rekla. "kot slavci v to-gu." Zelo je bila zadovoljna s tem in smeje vse se poslovile.

V četrtek večer 30. oktobra ko sem se razgledovala po razstavi, je prišel tja upravnik "Glas Naroda," Mr. Anthony Svet, in vprašal, če bi želela katera Slovenka posetiti shod, ki ga je ta večer prirejela American First organizacija in na katerem je bil glavni govornik Chas. A. Lindbergh. Upravnik je imel vstopnice za

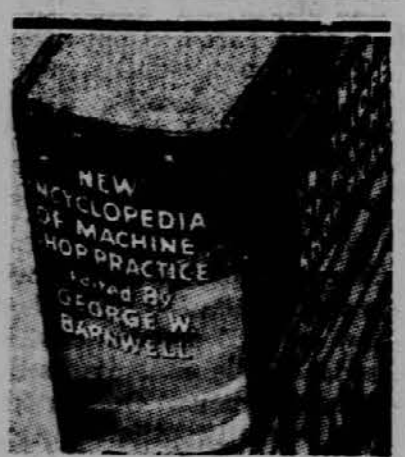
časniške poročevalce, kar ni lahko dobiti, zato sem si sklenila, da vzamem eno vstopnico jaz, druge pa se poslužim upravniki sam.

Prišla sva, ko se je shod že začel in je ravno govorila na odru ženska, katere ime pa nisem vedela, a njeno uvrščanje iz enakopravnosti Amerikank je pa tako smrdelo po nacizmu in fašizmu, da bi jo najraje nagradila za njen "speech" s kakim dobro zrelin paradižnikom, če bi ga imela pri rokah. Ista ženska, kot sem pozneje opazila, je dala težke stotake, ko so napravili kolekte. Menda zato, da nas, če ji pojde kot želijo, kdaj napravijo enakopravne po Hitlerjevemu receptu. Morda tudi politično na zapestja lepih in mladih Američank tisti zloglasni znak MM (Militarische Maedchen) kakor to delajo na Poljskem, Slovenskem in drugod po zasedenih deželah.

Predsedoval je shodu John T. Flynn, ki se je biltko pritožil proti krajšemu enakopravnih pravic od strani radijskih postaj. Z bolestinim srem je konstatiral, da se je njh apel za prenos Lindberghove govorice za ta večer odzvala samo postaja WOR ali Mutual Broadcasting Co. Ker so iz galerij prihajali razni krepki vzkliki, je tudi naprosil govornice in občinstvo, naj "heckerleje" inspirirajo. Ni pa ni imel reči tistina, ki so drzno vzklikali: "Haug Roosevelt!" in "Reverett is a traitor!" Meni je ves čas uhajal pogled na velikanski napis, ki je o-minjal navzoče, naj branijo svojo svobodo govora in zborovanja. Do kedar! Dekler ta sveta pravice služi njim — kaj pride potem, nam kaže dovolj jasno Evropa.

Med govorom predsednika je zmanjkalo z odra Lindbergha in Wheelerja. Pojasnilo nam je bilo, da sta šla govorit množici zunaj, ki je baje štela 20 tisoč glav. Dvajset tisoč pa v Garden — kakšna množica! Ali ko sva z upravnikom "G. N." prišla pred Garden, nisva videla nikjer okrog drugega, kot polje, ki nas je hroz za-drževanja pustila naprej. No, morda so imeli ti tisoči zunaj še večjo zamuho kot midva, kaj pravite? Ali so jih zvali iz trte.

Nadaljevanje na 4. strani.

THE NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini GEORGE W. BARNWELL. Podlaga za mehaniko znanje si morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popljuje in v silah pokaže temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in meril. Pouč vas, kako je treba uporabiti nastrge (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in 576 strani, trdo vezana knjiga stane \$4.95. — Poštno plačamo ml. Naročite pri KNJIGARNI SLOVENSKO PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th St., New York. — Zaloga ni velika. Naročite to vašo knjigo še danes.

MARTINOVA NEDELJA

Prihodnja nedelja je Martinova. Ta dan je bil v starem kraju, zlasti v naših vinorodnih krajih, vedno praznovan na primeren način. Tudi med nami v Ameriki je vsako leto dobil znatno pozornost, bodisi pri posameznikih, kakor tudi pri naših društvih. V Brooklynu naše pevsko društvo "Slovan" že mnogo let prireja svoje Martinovanje v bližini godu sv. Martina ter tako prinaša odlo-mek iz življenja v Sloveniji sem v Ameriko v obliki slovenske pjesni, zlasti narodne ter tako združuje slovensko misel v svojem delokrogu.

Letos bo na programu "Slovanovega" Martinovanja posebna in nova zbirka naših zdravij in napitnic. Iste so medsebojno povezane z govorico in tako je nastal iz posameznih pesni cel pevski igrokaz z določeni izvajatelji. To bo torej nekaj takega, česar naši rojaki še niso videli, oziroma slišali. Zato je "Slovan" tudi uverjen, da bo s to točko, ki nosi ime: "Kapljice iz slovenskih gor" v polni meri zadovoljil svoje številne prijatelje.

Oni, ki poznajo naše slovenske vinske gorice na Dolenjskem na Štajerskem, na Notranjskem in v Primorju, se dobro spominjajo, kako lepo in veselo je bilo prejšnja leta po vseh naših vinorodnih krajih za časa trgatve, presajanja in pokaševanja novega vinskega soka. Po dolinah je bilo povsod videti vesele in upa polne obraze, a iz goric je done-li pesmi, smeh in vrisk. In Martinova nedelja je bila višek in zaključek te za vinske gorice najlepše letne dobe. Po posameznih domovih so se na ta dan zbirale družine k najboljsemu obedu, ki ga je gos-podinja zmogla, a po obedu so šli nekateri vinogradniki v svoje zidanice pokušati svoj vinski pridelek, a drugi so se pa zbrali v vaški gostilni, da proslave sv. Martina, se pomenijo o ka-kovosti svoje kapljice, o dohod-kih, ki ga jim bo ista prinesla in drugih svojih zadevah.

V takih gostilniških skupi-nah so se navadno zbrali vsi vaški veljaki z županom na čelu. Dalje v takih skupinah tu-di ni manjkalo dobrih pevcev in tudi harmonikarja ni manjkalo. Kakor tudi ne šaljevev in drugih zabavnikov. In prav tako skupino slovenskih vino-gradnikov bo prinesel "Slovan" na oder prihodnje ne-delje v Slovenskem domu v Brooklynu. V njej nastopijo poleg župana tudi viničarji — Hndoklin, Gorjane, Krhin in Sičene, a dalje pa tudi prevelik ljubiteljski vinski kapljice — Dobrovoljček, občinski pisar "Tim-ta", natakarija Marička in oče oštr. Razume se, da tudi dru-gih vseh vrst ne bo manjkalo.

Ta vesela kmetijska družba se pogovarja, poje, vriska in se šali ter je prav židane volje. Vse se godi prav tako kot se je godilo v starokrajški gostilni. Gledalec bo nehoti dobil vtis, da sedi pri stranski mizi v isti gostilni ter opazuje in posluša to veselo družbo, ki v zborih in solih zapoje 11 zdravij in napitnic ter drugih narodnih pesni.

Kakor vsak pravi Slovenec, tako tudi ta vinska družba ne pozabi svoje domače grude, kajti kmet in viničar vesta bo-lje kakor vsakdo drugi, da je ravno zemlja vir vseh zemelj-skih dobrot na svetu. Zato jo vsak tako ljubi, jo ceni in jo neguje z vso skrbnostjo. Ona je v njegovih mislih v veselju in žalosti. Zato je naravno, da tu-di naša družba napije svoji slovenski zemlji: "Slovenski zemlji prvi kozarec ta veljaj! In zvesto jo ljubiti, prisezimo sedaj..."

Poleg omenjenega venčka zdravij in napitnic bo "Slovan" zapel tudi dve, za zadnje čase posebno pomenljivi pesni. "Moj mili dom" ter "Pesem svobode."

Martinovanje pa bi seveda ne bilo popolno, ne da bi se po-javil na odru sam sv. Martin v svojem škofjskem ornatu ter na slovesen in ceremonijalen način izvršil krst novega mošta v vino.

Tako Martinovanje, kakor ga določajo stare slovenske navade in ljudska tradicija, je, žalibog, danes mogoče samo tu-kaj na svobodnih ameriških tleh, kjer govorimo in živimo po svoji prosti volji. V naši lepi Sloveniji ob letošnji trga-tvi gotovo ni bilo niti petja, ni ti smeha, še manj pa vriskov, kajti vsa slovenska zemlja dan-es trpi, se solzi in stoka pod težko in neprizanesljivo peto ohohl in brezsrčnih sovražni-kov, ki so se zakleli, da bodo izbrisali slovensko ime raz ze-meljsko površje. In v marsi-kateri slovenski zidanci se dan-es šopiri tuje ter uživa plod slovenskih pridnih in poštenih rok. V sužnjosti ni petja, ne veselja. Tako bo letošnje Slo-vanovo martinovanje najbrž edino na celem svetu, ki bo v popolni svobodi vzdržalo te le-pe slovenske običaje in isto-časno budilo slovensko zavest ter na ta poseben način izražalo trdno upanje, da se bo svoboda vrnila v naše slovenske kraje ter da se bo naša slovenska pe-seni vrnila nazaj v slovenske gorice v prihodnjih jesenih ter da bodo naši bratje in sestre v starem kraju zopet postali svobodni in neomajeni gospo-darji na svoji zemlji.

Poleg svojega narodnega pomena bo torej ta Slovanova prireditve nudila udeležnikom izreden duševni užitek, prist-no narodno hrano za naše tr-peče duše ter tolažila za naše nemirna sra. Torej na svi-đenje prihodnje nedelje na Slovanovi prireditvi!

Z.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

M. Conneaut, O., je 3. nov. umrla Mrs. Rozi Stegovec, naj-starejša Slovenka v naseibini, v starosti 80 let. Njeno dekl-sko ime je bilo Knol in rodila se je v Žužemberku na Dolenj-skem. Zapušča žalujočega so-proga, dva sinova iz prvega za-kona in šest vnukov.

V Milwaukee, Wis., je nedav-no umrla Mrs. Jos. Kumprej, stara 70 let in rojena na Ljub-nem v Savinjski dolini. V A-meriki je bila 34 let in tukaj ne zapušča nobenih bližnjih so-rodnikov.

V Arma, Kans., je po kratki bolezni preminil Frank Povše, star 75 let in rojen nekje na Dolenjskem. V Ameriki je bil 34 let in zapušča sina in tri hčere.

V Rockingham, Pa., je 20. okt. umrl Anton Slamič, star 62 let in rojen v Vertovinu pri Vipavi na Primorskem. V A-meriki je bil okrog 30 let.

V Duluth, Minn., je umrla nedavno Mrs. Terezija Zidar, v starosti 75 let in rojena v Doljski vasi pri Velikih La-ščah na Dolenjskem. V Ameri-ki je bila 15 let in tu zapušča sina, dve hčeri in okrog 30 vnu-kov ter 14 pravnukov.

V West Frankfort, Ill. je 20. oktobra umrl rojak John Kav-šek, v starosti 58 let. Doma je bil iz Stične na Dolenjskem in je prišel v Ameriko pred 34 leti. Zapušča ženo.

POGASITE SVOJO ŽEJO

PRIPRAVITE SE ZA ZIMSKI PREHLAD—Z MLEKOM!

Ali pijete dovolj mleka? Naj bo kakor koli vreme, nič drugega bolj ne zadosti. In še več: vsaka oseba, ki kapljico namaza v vašem sistemu položiti zalogo proti prehladu, bo rešila se viti-minu A—ki za boste rabili letošnje zimo. Kadar ste že ni—pijte mleko!

Država New York pravi: **UGASI ŽEJO UTRDI ZDRAVJE PIJTE MLEKO!**

VITAMINI ZA "OŽIVLJENJE" KOVINE ZA DOBRO ZDRAVJE

POMAGA PRI ZMANJŠANI DIJETI ALKALISKA REAKCIJA ZA UTRUJENOST VITAMIN "A" ZA ODPOR PROTI PREHLADU KALCIJ ZA LEPO POIT NAJČENJEŠA POPOLNA NARAVNA HRANA POPOLNA ZA CELO DRUŽINO

Bureau of Milk Publicity, Albany, N. Y. VELIKI PEČAT DRŽAVE NEW YORK

SLOVENSKE PRIREDITVE

Slovensko Pevsko Društvo "Slovan"

VAS IN VAŠE ZNANCE PRIJATELJSKO VABI NA SVOJO VELIKO JESENSKO ZABAVO

MARTINOVANJE

KI SE VRŠI

v nedeljo, 16. novembra

ZAČETEK OB 3:30

v SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
253 IRVING AVE., BROOKLYN, N. Y.

KAKOR JE IZ SLEDEČEGA PROGRAMA RAZVIDNO, ima ta prireditve izredno zanimiv in hladen pevski program, ki bo nudil ljubiteljem slovenske pesmi, zlasti narodne, toliko pristno slovenskega duševnega pitlika, kakor da sodaj je malo katera zabava. Na odru bo naša vinorodna Slovenija oživela pred vašimi očmi v vsaj pristnosti in lepoti, izraženi v njenih številnih narodnih pesmih. Ne zmanjste tega izrednega duševnega užitka!

PROGRAM

1. OTVORITVENI POZDRAV Predsednik "Slovana"
2. a) DOMOVINI
- b) SVOBODA, poje "Slovan"
3. VENČEK SLOVENSkih ZDRAVIC IN NAPITNIC:
 1. Bratci veselji vsi: 2. Oj slava, vinska kaplja ti; 3. O ja, zmajaj ves-el; 4. Ti nisi nobena kelnarca; 5. Kaj boš za mano hodil; 6) Povod me poznajo, da vinski sem brat; 7) Birt rajtengo piše; 8) Men' vse-eno je; 9) Pa je Janez najmlajši; 10) En glasček vinca rumeni; 11) To sladko zlato vinco. — Vse te pesmi so medsebojno povezane z dra-matiko, odgovarjajo vsabini pesmi, pod naslovom:

Kapljice iz slovenskih gor

(PEVSKI IGROKAZ V ENEM DEJANJU)

Osebe:

Vaški župan	g. Viktor Kobila
Občinski pisar	g. John Potušek
Gostilničar	g. Fr. Vole
Natakarija	ga. Minca Ručigaj
Hndoklin	g. Mike Pirnat
Dobrovoljček	g. Frank Kolibr
Gorjane	g. Lovrenc Giovanelli
Krhin	g. Frank Stariha
Sičene	g. Louis Peleš
Zbor kmetov	ostali člani "Slovana"

Dejanje se vrši v vaški gostilni med slovenskimi vinskimi gosticami. Na klavirju spremlja gđ. EL. MAITZEN

4. KRST NOVE VINSKE KAPLJE. — Proizvajalci: g. Anthony Svet
5. PROSTA ZABAVA IN PLES

VSTOPNINA ZNAŠA: 30c in darilo 6c — skupno 36 centov.

V Universal, Pa., je bil v ro-vu ubit mlad Slovenec, Frank Brunner v starosti 27 let in ro-jen v Ameriki. Zasulo ga je ka-menje. Zapušča ženo Pav-lino.

V Strabane, Pa., je dne 30. okt. umrl John Žigon, star 74 let in rojen v Metliki, Bela Krajina. Žigon je prišel v A-meriko pred 42 leti in tu za-pušča sina, dve hčeri, štiri vnukne in pet vnukinj.

V West Allis, Wis., je 24. okt. nagloma umrl rojak John Pod-logar v starosti konaj 35 let. Vzrok nagle smrti ni dognan. Naenkrat mu je postalo slabo, da se je zgrudil na tla in umrl. Bil je poročen in zapušča po-leg žene še sinčka, očeta, štiri brate in štiri sestre.

V Lansing, Mich je pred ne-davnim umrl Peter Roma, ki je bil star 64 let. Doma je bil iz Črnomlja v Beli Krajini, in zapušča družino.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

128

Cesar se ni obotavljal ubogati Tiszov svet. Brosch je bil imenovan za poveljnika 2. polka cesarskih lovcev v Bolcanu in je moral svoje mesto nastopiti takoj. Franc Ferdinand se je moral v onemoglem srdcu vdati.

"Med Schoenbrunnom in Belvederom je vojna," je rekel, ko se je Brosch poslavljajal. "Schoenbrunn mi je vzel najboljšega človeka — a saj se nisimo na koncu."

Broschev naslednik, polkovnik Bardolff, si je izkušal pridobiti zaupanje Franca Ferdinanda in voditi vojaško pisarno enako uspešno, kakor Brosch. Franc Ferdinand je moral priznati vneto svojega nevega krilnega pribočnika a vendar je vsak dan ponavljal Zofiji:

"Brosch je nenadomestljiv."

Brosch je bil zvest in zanesljiv. Bil je nenavadno častihlepen; uganiti sleherno prestolonaslednikovo misel, ustreči vsaki želji muhastega go-podarja, tudi kadar jo je bilo skoraj nemogoče izpolniti — v tem je bilo Broschovo častihlepije.

Drugačnega častihlepija ni nikoli poznal. Šele po slovesu od zvestega pomočnika se je Franc Ferdinand zavedel, koliko je izgubil. "Da, če bi imel Broscha" — ta vzdih se mu je izvil po nekajkrat na dan. In prav po Broschovem odhodu bi bil Franc Ferdinand bolj nujno potreboval njegovega sveta in pomoči ko kdaj poprej.

Godile so se velike reči. Na Balkanu je vrelo. Dva dni po Aehrenthalovi smrti sta podpisali Srbija in Bolgarija skrivno obrambno in napadalno zvezo, ki sta se ji kmalu pridružili tudi Grčija in Črna gora. Kršćanske balkanske države, ki so bile skupno s Turčijo sklenile balkansko zvezo pod geslom: "Balkan balkanskim narodom!" so pričele svojo uničevalno vojno proti Turčiji. Aehrenthalov naslednik grof Berchtold je vznemiril Evropo z izjavo, da Avstrija Srbiji ne dovoli, da bi prodrla na Jadran. Cesar pa je rajši poslušal miroljubne svetovalec, ki so upali, da bo Srbija čeprav zmagovita, izšla iz balkanske vojne tako oslabiljena, da se Avstriji ne bo več bati srbske nevarnosti. Conrad, odslovljeni načelnik generalnega štaba, je mnogokrat blede sedel v prestolonaslednikovi delovni sobi in komaj krotil svojo onemoglo jezo. Oba moža sta obžalovala svojo usodo. Oba sta menila, da je njuna svetovnogodovinska naloga, braniti staro habsburško državo, oha sta imela Srbijo za morilko, ki je ne smeja zgrabiti za roko, ker hoče imeti stari cesar mir in trudno zapira oči pred nevarnostjo, ki je ne maha videti.

Prestolonaslednik in bivši načelnik generalnega štaba — oha sta se bila zadnja leta izpremenila. Conrad že davno ni bil več tisti, ki se je nekaj plašil velikih nalog in mislil, da je samo dober vodja manjšega oddelka. Vojska je bila orodje in Conrad si je domisljal, da bi znal rabiti to orodje kakor nihče drug. To orodje so mu bili vzeli iz rok. Mislil je, da bo zaradi tega habsburška država propadla. Imel se je za edinega, ki bi mogel Avstrijo rešiti. Z odločnim prijemom — tako je zatrjeval — je treba Srbijo potlačiti, zdaj, neutegoma, brez obotavljanja in brez pomislekov. Okrepljena Srbija, ki bi jo podpirala okrepljena Rusija, bi storila Avstriji konec. Vsak dan, ki ga na Dunaju brezdelno zanutijo, usodno vpliva na končni izid, ki bo neizrekljivo grozen.

A prav tako kakor Conrad, se je bil tudi Frane Ferdinand izpremenil. Sicer je tudi on še vedno imel vojno za najboljšo zdravilo; Srbe je sovražil čedalje bolj, toliko bolj, toliko huje, kolikor uspešneje so nastopali. Atentati srbskih domoljubov na avstrijske in ogrske uradnike, na bosanskega deželnega poglavarja v Sarajevu, na vladnega komisarja v Zagrebu, so poglabljali gnev in sovraštvo Franca Ferdinanda, in poročila njegovih volnov od delovnih velikih protiaustrijskih organizacij v Srbiji in Bosni, so ga do dobrega prepričevala, da je nevarnost velika in resna. Toda dolgo čakanje je bilo oslabilo odločnost večnega razočarance, volja, nekaj tako žarka, mu je izgorovala v izbruhih togote. Le njegova nezaupljivost je bila ostala neizpremenjena.

Po Broschovem odhodu ni več zaupal živi duši. Zakaj je Conrad zdaj tako rad in tako pogosto prihajal v Belvedere? Ker je bil cesar odslovljen častihlepnega načelnika generalnega štaba. "Ako spravim tega častihlepnega še enkrat do moči," si je mislil Franc Ferdinand, "tedaj bo spet pozabil, da je moje orodje; spet bo delal v Schoenbrunnu za svoje lastne cilje, name bo pa gledal kakor na veličino drugega reda."

"Samo nekaj bi bilo, takoj korakati v Srbijo! Napovedati vojno, dokler so Srbi v vojni s Turčijo," je ponavljal Conrad spet in spet!

Franc Ferdinand je bil enakih misli. Včasih je položil malenkost, živčeno generalu, čigar odločnost ga je še vedno razvnela, roke na ramena, in podoba je bila, kakor da bi nima prisega med njima pletla prijateljsko vez.

"Da imam jaz oblast — dal bi vam proste roke, in brez umoglih komedij bi napravila v Srbiji red," je govoril prestolonaslednik, gledaje na šibkega Conrada.

Pri naslednjem svidenju ga je pa le raztreseno, odsotno poslušal in nestrpno končal razgovor, rekoč:

"Če bi zdaj stopili v vojno, bi bili na strani Turkov zoper Srbe. Z nejeverniki se vendar ne moremo vezati."

Conrad je bdel za to omahljivostjo in temni verskimi pomisleki vpliv pobožnjaške vojvodinje Hohenberske in je odgovoril:

"Cesarska visokost, celo prekrščanski kralj Ludvik XIV. je sklenil zvezo s Turki."

Potrti toliko, da ne obupan, je zapustil Belvedere. "Za nič se ne bom več menil," se je zarekel. "Cesar me je izpregel, prestolonaslednik, muhasta reva, je ves pod copato in dela samo, kar Ohotkova hoče; ali naj se ubijam s to tercialko, da bi jo izpametoval? Vrag vas vzemi, kolikor vas je! Vi, gospoda naj delajo kar jim drago — meni nič mar. Sreče mi krvavi, ko vidim, da vlada tu nezmožnost in neodločnost, toda zprameniti ne morem ničesar. Ničesar nočem več vedeti o tem govmu."

Dne 24. oktobra so izvojevali Srbi pri Kumanovu silno zmago: Turki so se morali umakniti daleč nazaj, da zavarujejo Carigrad. Grki so osvojili Solun, Srbi so prodrli do Drača.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Iz slovenskih naselbin

O RAZSTAVI IN DRUGO

Nadaljevanje s 3. strani.

Od govornikov je prvi nastopil John Cudahy, bivši ameriški poslanik v Belgiji, Poljski itd. Najprej je poskrbel zato, da je jasno povedal navzočim, da ni član te organizacije, za katero je prišel samo govoriti. Rekel je, da bo govoril samo čisto resnico. Pa nam je tokom svojega govora povedal ginijsvo storijo o Hitlerjevi boleznini.

"Hitler ne bo dolgo, veste," je dejal zaupno, "nemški narod pa hrepeni po miru — po miru, ki ne bo maščevalen, in ki ne bo ponižal Nemcev, kakor zna ni versailski mir." Zagotovil nas je, da Hitler ne bi odklonil ponudbe za mir, ker bi si tega spričo nemškega ljudstva in spričo svojih generalov. (poslušajte: generalov!) ne bi drznili storiti. Da bi ta lepa storija držala tem trdneje, nam je tudi orisal strašno silo nemške vojne mašine, katere ne pre-maga cel svet, in za spoprijem s katero bi potrebovala Ameri-ka deset milijonov mož. Ali ni pametneje iskati prilike za sklepanje mira? Kajpak, zato nam je tudi položil na srce, da bi morali zahtevati, da se postavi na čelo deputaciji za mir bivši predsednik Hoover, ki naj napravi mirovni načrt. Zlati reserba, ki je bila iz zavoje-vanih dežel pripeljana v A-meriko, naj se porabi za vzpo-stavitve zlatega standarda v se-danji Evropi. (Aha, koj smo vedeli "ta brihtni" kam pes-taco moli. Hitler bi rad ostal zmagovalci in boss Evrope brez

tega, da bi dovojeval končno zmago, ki bo edina štela v tem konfliktu.)

Mr. Cudahy nam je povedal še več zanimivosti, med drugimi tudi, da je Rusija zakrivila to vojno in vso to strahoto, ker pa se mu je takoj zadelo (zaradi medklicev iz galerij), da je rekel malce preveč, je dodal, da je, kajpada, pripom-gla k vsemu tudi splošna ev-ropska beda, ki je iskala izho-da v nečem in našla — dikta-torje. Toda Amerika naj se drži stran, ker to ni ameriška vojna in "none of our business."

Samo Mr. Hoover naj napravi načrt za mir. Mr. Cudahy mor-da res misli, da ima večina A-meričanov pakja v glavi, ki jim zapreda možgane.

Izvajanjem Cudahyja je sle-dilo kolekta in slovesno tri-kratno zaobljubljenje, da bodo vsi navzoči poslali še preden bo zašlo solnce naslednji dan, pisma svojim kongresnikom in senatorjem ter jim naročili, da glasujejo proti preklicu nev-tralnosti; da bodo tako storili vsi člani njihovih družin, in da bodo opozorili na to dolžnost vse svoje prijatelje in znance. Bilo je strašno svečano, tako, da se je človeku zdelo, da bo zdalej ugledal kod Hitlerjevo osebo, zakaj odobravanje, ki je sl. edilo, je bilo divje v svo-jem duškan. Hitler bi ozdravil če bi imel priliko to gledati...

Letalec Lindy je bil sprejet s takim navdušenjem, da ni mogel priti do besede polnih osem minut. Vedno znova so mu prirejali ovacije, ki so me-lye na pijano razgrajanje lju-di, ki d. ob rodo vedo, da se veči-na Američanov ne strinja z njim, zato pa morajo biti glas-ni v svojem navdušenju za izo-lacijske ideje, ki jih odobrava nacizem in fašizem. Fant Lin-dy je ves čas stal tam gor na odru, ves ožarjen od močnih luči in od svoje lastne zado-voljnosti, ki se mu je jasno brala na smehljajočem se ob-razu. Napravil je vtis fant-ka, ki je bil priden in je dobil od strička ali tetke, ali od obeh tisti poznani ameriški "al day sucker." Na vse strani se je zahvaljeval z gestami in konč-no pričel čitati precej dolgo klobaso, ki je bila zasoljena z lahko otipljivimi simpatijami za nemški narod in popoprana s kritiko predsednika in nje-gove administracije. Po li-skeje je prinesel na dan indi-rektno zahtevo, da se odstavi Roosevelt. Temu je masa di-vlje aplavdirala.

Izredno značilna je bila nje-gova izjava, da če bi bilo Nem-čiji v let 1939 dovoljeno iti na Rusijo, bi bila situacija sedaj vse kaj drugačna. On, je rekel, da je svaril Anglijo in Ame-riko že pred leti, ker je bil u-verjen, da bo Nemčija zmago-vita v slučaju vojne. Njegova svarila, je potoležlj, niso bila upoštevana. (Menda je poza-bil Monakovo.) Dovajanje o-rožja zaveznikom, je obojaj kot nepotrebno vmeševanje v evropske konflikte, proti ka-teremu je večina ameriškega ljudstva. V skoro isti sapi pa je dejal, da so dosedaj prešli zavezniški iz Amerike skoro sa-me obljube in lepe besede. Ob-sodil je tudi Ameriko in An-glijo zaradi obljub, ki so jih dajale malim narodom, ki so šli v vojsko in katerih nepotre-bno trpljenje je pripisati na glavo Angležem in Amerikan-cem. (Nekdo je z galerije pri-tem vprašal, če Amerikanci in Angleži koljejo nedolžna ljud-stva.)

Močno je orliček Lindy tudi tipal strunice miru. "Ponudi-mo Nemčiji mir sedaj," je de-jal, "ob sedanjem položaju ruskega konflikta." (Hm, spet

mo videli, kam meri pasja ta-čica — tudi je bilo zdaj jasno, zakaj naj bi bilo Hitlerju do-voljeno napasti Rusje v letu 1939. Če bi mu zdaj pustili končati vojno, bi imel kar po-trebuje in hoče za svoj novi red v Evropi. Če se vojna nada-ljuje, bo sledilo neizogibno iz-črpanje, ne glede na to, da Nemčija ropa vse zasedene de-žele. V teh deželah vre in te-ga vrenja se Hitler boji, pa bi rad mir, da bi potem lahko v miru kral nasprotnike svojega reda v podjarmljenih deželah.)

(Mladini je slikal Lindbergh-strašne žrtve, ki se jih bo za-htevalo od nje v slučaju vsto-pa Amerike v vojno. Ženskam je isto opisoval strahoto, kateri bodo izpostavljeni njihovi dra-gi v slučaju konflikta. Sploh nam je hotel vsem viliti tak strah pred Nemci, da bi nas oblivala kurja p olt in bi takoj leteli v Washington in prepre-čili preklic nevtralnosti. Za-trdil nam je s posebnim nagla-som, da ni od zunaj nobene ne-varnosti za nas, vsa nevarnost ki nam preti, prihaja od zno-traj. (Kakor da tega še ne ve-mo. Saj smo jo gledali pred seboj na odru.)

Lindiju je sledil senator Wheeler, ki je pričel svoj go-vor z opazko, da nima v žepu nobenih skrivnih zemljevidov, niti nobenega načrta za odpra-vno obstoječih religij v prid na-cijski veri, ki bo imela simbol svastike in meča. To je šlo na račun predsednika, ki je v svojem zadnjem radijskem go-voru obelodanil te skrite načrte Naciov. Masa je zatulila na ves glas in se krotala. Potem se je senator še ponorče-val iz newyork. župana in Ro-seveltove podpore v prid nje-govi ponovni izvolitvi na žu-pansko mesto. Potem pa je ubral struno prejšnjih govornikov in nam vtepal strah in gro-zo pred diktatorstvom v Wash-ingtonu, ki nas vleče v vojno proti naši volji. Rotil nas je, naj preprečimo to narodno tra-gedijo. Vsa ta vojna propa-ganda, je povdaril, je plačana z britanskim zlatom, ni pa pove-dal s čigavim zlatom so plačani oni, ki propagirajo mir, mir za vsako ceno sedaj, ko je Hitler dosegel že skoro vse, kar je ho-tel imeti.

Senator nas je zagotovil, da imajo njih ideje veliko prista-šev, ali, diktatorstvo admini-stracije šikanira delavce kot delodajalce potom svojega ob-ratnega in WPA programna, pri katerem zgube delo in na-ročila vsi oni, ki bi se upali sto-piti v viste American First or-ganizacijo. Rekel je, da je, ko je potoval po Evropi, često stav-il tankaj ljudem vprašanje, zakaj se podrejujejo diktator-jent. Ni pa takrat niti sanjal, da bodo Američani sami prišli kdaj tako daleč, da se bodo bali posluževati svojih svobod-nih pravie. Čudno je bilo pri tem to, da je masa sicer zatuli-la ob tem, ali kmalu utihni-la. Nemara je še kdo drug po-leg mene metel pogled na tisti velik napis, ki je opominjal na svobodo govora in zborovanja.

Moj oseben vtis celega zboro-vanja je bil, da je tu zbrano evetje fašistične in nacistične ideje v Ameriki. Noben go-vornik ni niti z eno samo besedo izrazil simpatije za narode, ki jih nacizem brezobzirno mo-ri in iztreblja. Nobenega zgra-žanja nad klanjem nedolžnih žrtve, nad ropanjem, uničva-njem, oskrnjevanjem, ki v svoji divjaški brutalnosti ne pozna mej. Nič takega, samo jadikovanje radi ubogega nem-škega naroda, ki je, siromak, toliko stradal (!) in trpel, da je mogel zgraditi vojno maši-no, s katero je nameraval za-vzeti svet. Sedaj pa se ti ne-marni Rusi tako upirajo, da je že od sile za nemški arijski rod in zato naj bi zavezniki lepo sklenili mir. No, ja, saj so tu-di dajali Angleži in Francozi kredite za nemško vojno ma-šino, zakaj ne bi rabili svoje

Lepa knjiga je kulturna poslastica; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Finigar)

ŽIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti. Kajti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjiga je verno srčno našega življenja in trplje-nja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovenceh več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

DED — Je ZEMLJO srečali, sorat
OČE — Je poeal in gledal bujne njene rati
SIN — Je zrel med tečkim klanjem
VNUK — se je dvignil proti bonu novega časa

13 POGAVLJ — 413 STRANI
V PLATNI VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRVAVIH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

kapitalistične pameti — tudi se-daj in zatrti vsako gibanje, ki stremi za uničenjem Hitlerja in vsega, kar on predstavlja.

Kdo bi se bregal za tiste, ki so bili pobožni in ponižani v suž-nje, glavno je, da napravimo mir, ali Amerika, veste, se ne sme vmešavati v evropske za-deve, ker to niso naše z leve. Mi poberimo samo, kar je busines-sa in pa pomagajmo Hitlerju, da bo prišel do miru sedaj, ko je že pogoltnil vse male slovins-ke narode z drugimi vred in do bil v post velikanski del evrop-ske Rusije, po čimer je stremel. Samo mentalni slepci nasedejo takim zvritim argumentom — in pa nacijsko navdahnjeni lju-dje.

P. S.

KONCERT HRVATSKEGA UMETNIKA.

V bližnji bodočnosti bo v Carnegie Hall v New Yorku veliki hrvatski umetnik na go-sli Mr. Vlado Kolić, priprl koncert v pomoč narodu v do-movini.

Med drugim bo igral tudi "Slovensko sonato", v kateri je v glasbi izražena velika tra-gedija jugoslovanskega naro-da. Dan koncerta bo pozneje objavljen.

VOLITVE V EVELETH MINN.

Pri zadnjih volitvah v Eve-leth, Minn, sta bila z veliko večino ponovno izvoljena v mestni odbor za dobo 2 let S'o-venca Mr. Jos. Kovač in Mr. Louis Lesar.

PETER JEREB: Pella rođa; VASI-LIJ MIRK: Podokolca20

ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje proti vasi šli.....20
Le enkrat še20
Slava delu20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVIČ: Potrkau ples33

IZ STARE ZALOGE pa ima-mo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lirca, (Holmar) .50
Orlovke himne (Vodopivec)50
Slovenski akordi, 22 mešanik in moških zborov (Karl Adamič) .70
Trije mešani zbori (Glasbena Ma-tica)30

V pepelnici noči, kaniata za solo, zbor in orkester, (Sattner)....50
Mladini, pesmi za mladino s klavir-jem (K. Adamič)60

Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo20
Naši himni, drugonmo20
Izredni odmeti, (Lahmar), II. zvezek, moški zbori30

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slo-venskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar-ko Bajuk75

Slovenske narodne pesmi za tambu-raški zbor (Bajuk)70
Sem šel na planino, (Bajuk), podpuri50

ZA CITRE:
Foduk za citre. — 4 svečki — (Kolićki)20

ZA KLAVIE:
Suri pridejo. — Kavačica —30
Slovenske narodne pesmi, Janko Zirovnik
I. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor120

II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor120
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič100

FANTJE NA VASI 18 narodnih slovenska za moški zbor, (Crl) Pregelj... 50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.